

**Sayın Divan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Basınımızın Güzide Temsilcileri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Ağustos ayı meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Eylül ayları; bir taraftan okulların açılışı ve tatil döneminin sonlanması olurken diğer taraftan da hem sektörümüz hem de iş dünyası için sezon hazırlıklarının yapıldığı ve yılsonu beklentilerinin gündeme daha yoğun gelmeye başladığı bir dönemin başlangıcıdır. Dolayısıyla bizler de hem sektörümüzün özelliklerine uygun hem de dönemin gerektirdiği hazırlıklarımıza önem vermeliyiz. Her ne kadar zor zamanların dayanıklı sektörü olarak görülsek de 2016 yılından bugüne ciddi yıpranmalara uğradığımızı unutmuyoruz. Toplumumuzun ve karar vericilerimizin de tarımın sadece bir ekonomik faaliyet olmadığı gerçeğini unutmamasını bekliyoruz. Çünkü tarım; sadece medeniyetler tarihiyle eşdeğer ve üretimden ibaret değildir. Aynı zamanda sosyal, kültürel ve politik bir faaliyettir. Bu tespitler sadece bize ait değil. Pek çok uluslararası raporda da belirtilen tespitlerdir. Dolayısıyla, yıllardır stratejik bir sektör olarak tanımlanan sektörümüz için bu tanımlamanın gerektirdiği uygulamalar daha fazla gecikmeksizin hayata geçirilmelidir. Aksi halde sektörümüzün yıllardır uğradığı toprak ve insan kaynağı kaybı ile sahip olduğumuz dayanıklılığı tümünden kaybedeceğiz. Ciddi meblağlara ulaşan tarımsal destek ve teşvik ödemelerinin de bu dayanıklılık kaybına engel olma özelliği giderek azalmaktadır. Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yapmış olduğu sektörel destek ödemelerine ilişkin anket çalışmasında da bu sonuç ortaya çıkmaktadır. Bakanlığın anketine göre üreticilerin yaygın olarak faydalandığı;

- Mazot-gübre desteğinde yüzde 82,
- Fark/prim desteğinde yüzde 71,
- İyi tarım uygulamaları desteğinde yüzde 55,
- Sertifikalı tohum desteğinde yüzde 62 ve
- Süt prim desteğinde ise yüzde 77 düzeyinde

memnuniyetsizlik hakimdir.

Diğer taraftan İktisadi Kalkınma Vakfı'nca yayınlanan Türkiye ve AB Tarım Sektöründeki Güncel Gelişmeler raporunda da benzer sonuçlar ortaya konmaktadır. Raporda bu bağlamda öne çıkan konu;

- Yapılan düzenlemelerin ve desteklemelerin ekonomik etki analizlerinin yapılmadığı
- Destekler ve teşviklerin çok yüksek bütçelere sahip olmasına rağmen beklenen sonuçları vermediğidir.

Yıllardır gündeme getirdiğimiz bu konuların bakanlık ve diğer kurumlarımız tarafından fark edilmesi, bu türden sorunların çözüme kavuşturulması için doğru

bir adım olmuştur. Nitekim önümüzdeki aylarda düzenlenecek olan 3.Tarım ve Orman Şurası ile 11. Kalkınma Planı'ndaki tarım bölümü bizleri umutlandırmıştır. Dileğim o dur ki, yapılacak olan tarım şurası bir taraftan katılımcı bir anlayışla sorunlara çözüm önerileri üretirken diğer taraftan da önümüzdeki dönemde küresel rekabete uyumlu bir sektör rotası belirleyebilir.

- Tarım sayımından arazilerinin korunmasına,
- Sözleşmeli üretimin özendirilmesinden üretimin artırılmasına,
- Hayvancılığın geliştirilmesinden soğuk zincir lojistik alt yapısının iyileştirilmesine,
- Coğrafi işaretlerin desteklenmesinden üretici örgütlerinin geliştirilmesine kadar

birçok hedefin yer aldığı 11. Kalkınma Planı kentimiz tarımını doğrudan ilgilendirmektedir. Bu başlıkların plandaki hedeflere uyumlu icraatlarla desteklenmesi en büyük beklentimizdir.

Değerli Üyeler,

Sektörümüzün son beş yıllık dönemde yatırım iştahı en yüksek alanlarından olan muz üretimi, kentimiz için özel bir konuma sahiptir. Özellikle örtüaltı muz üretiminde 2007-2013 dönemi için düşük hızda seyreden büyüme, 2014 yılından itibaren yerini hızlı ve istikrarlı bir büyümeye bırakmıştır. 2018 yılında ülkemiz muz üretiminin yüzde 33'ünü gerçekleştiren kentimizde 160 bin tonun üzerinde bir üretim yapılmıştır. Bu rakamın yüzde 48'i yani 78 bin tonu örtüaltında üretilmiştir. Üretim artışıyla birlikte ülkemiz muz ithalatı da hızla azalmıştır. 2018 yılı itibariyle muz ithalatımız 67 milyon dolara ve 100 bin ton seviyesine inmiştir. Muz ithalatımız Manavgat başta olmak üzere yapılan yeni örtüaltı alanların üretime geçmesiyle daha da azalacaktır.

Son yıllarda artan maliyetler nedeniyle meyveciliğe yönelen doğu ilçelerimizdeki bu gelişimi memnuniyetle izlemekteyiz. Ancak muzda, gerek üretim gerek çeşit seçimi konusunda bazı problemler olduğunu ve geçmişte tecrübe ettiğimiz nar örneğine benzeyen bir yolda ilerlediğini görmekteyiz. Nar için defalarca uyarılarda bulunmamıza rağmen bu uyarılarımız sonuçsuz kalmıştı. Muzda da aynı sorunları yaşamak istemiyorsak;

- Öncelikle tanımlanmış standartlarda üretim konusunda bilinçlenmeliyiz.
- Eğer muzdaki stratejimiz yurtiçi tüketimi karşılayacak bir yerli üretimse arz kapasitemizi buna göre belirlemeliyiz.
- Stratejimiz küresel rekabete uyumlu yani ihracat potansiyeline sahip bir üretimse o takdirde arz kapasitemizi bu projeksiyona göre belirlemeliyiz.

800 bin ton civarında olan muz tüketimimizin mevcut durumda 500 bin tonunu yerli üretimle karşılamaktayız. Son 5 yıldaki büyüme hızımızı düşünürsek 2-3 yıl gibi kısa bir süre içerisinde tüketimin büyük bir bölümünü yerli üretimle karşılayabileceğiz. Bu üretimin kalite ve çeşit standartları ile maliyet performansı, iç tüketim ve ihracat potansiyelimizi ortaya çıkaracaktır. Yüksek gümrük

duvarlarıyla korunmakta olan muzun geleceği ise sözünü ettiğim standartlar ve rekabet gücüne bağlı olacaktır.

Sevgili Arkadaşlar,

Konu, kentimizin varlıkları ve değerleri olduğunda akla gelen bir varlığımız da artık bu yıl onuncusunu düzenleyeceğimiz YÖREX'tir. 23-27 Ekim tarihlerinde ANFAŞ'ta gerçekleştireceğimiz fuarda 10 yıllık deneyimle biriktirdiğimiz ve bu yıla özgü faaliyetlerimizle birlikte çok daha gelişmiş ve yayılmış 5 günü hep birlikte yaşayacağız. 81 ilimizin fuarda yer alması ve daha fazla ürünün tüketicilerle buluşturulması için yoğun çaba sarf ediyoruz. Üreticilerimizi, ticaret erbabımızı ve kurumlarımızı;

- Yörelere ait ürünleri tanıtmaları, ticaretlerini artırmaları ve yeni müşteriler kazanmaları,
- Coğrafi işaretli ürünler piyasasını yerinde görmeleri, yeni fikirler edinmeleri ve profesyonellerle yüz yüze görüşmelerde bulunmaları için

fuarımıza katılmaya davet ediyorum. YÖREX içerisinde gerçekleştirilecek etkinlikler ve gelişmeler konusunda ise fuar öncesi gerçekleştireceğimiz basın toplantısıyla kamuoyunu bilgilendireceğiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Dünyamızın gündeminde giderek artan ölçüde yer bulan iklim değişikliği konusu öncelikle ülkemizi ve kentimizi doğrudan ilgilendirmektedir. Özellikle son yıllarda bir taraftan doğal afetlerle yok olan diğer taraftan da insan eliyle yok edilen ormanlarımız, çevre ve doğal hayatımız gelecek için bizleri endişeye sevk etmektedir. Son yapılan araştırmalara göre Batı Akdeniz Bölgemizde ciddi orman kayıpları söz konusudur. Antalya'mızda bu kayıplarda maalesef başı çekmektedir.

Doğal afetler bakımından ise Ağustos ayı acı kayıplarımızın olduğu bir aydır. Özellikle 17 Ağustos depremi unutulmazı mümkün olmayan bir doğal afettir. Kentimiz deprem bakımından son 30 yıl içerisinde üçüncü dereceden birinci dereceye çıkmış durumdadır. Bildiğiniz gibi tarihte kentimizde yaşanan depremler medeniyet batıran depremler olarak anılmaktadır. Kent bilincimizi geliştirirken bu özelliğimizi de dikkate almamız gelecek kuşaklarımızın esenliği bakımından önem taşımaktadır.

Bu yıl Ağustos ayında yurdumuzun batı bölgelerinde uzun süreli yaşanan orman yangınları hepimizi üzerken Kaz Dağları örneğinde olup bitenler ise hepimizin nefretini uyandırmaktadır.

Değerli arkadaşlar,

İnsanlık tarihinin en rezil olaylarından olan çocuk ve kadın katliamı, toplum olarak bizlerde şok etkisi yaratmaktadır. İnsanlığımızdan utandığımız anları oluşturmaktadır. Rahmetli Emine BULUT'un nezdinde katliama uğrayan bütün kadınlarımızı rahmetle anıyorum. Bu katliamı yapan canileri de en şiddetli şekilde kınıyorum.

Değerli Üyeler,

Kentimizin iki güzide kulübü Antalyaspor'umuzun ve Alanyaspor'umuzun Süper Lig'deki başarıları hepimizi gururlandırmaktadır. Her iki kulübümüze de başarılı bir sezon geçirmelerini diliyorum. Antalyasporu'muzun Denizlispor karşılaşmasındaki bilet gelirlerini Emine Bulut hanımefendinin kızının geleceği için bağışlamasıysa bizlerde daha üst bir gurur kaynağına dönmüştür.

Kıymetli Arkadaşlarım,

Bundan 97 yıl evvel Ulu Önder ATATÜRK'ün başkomutanlığında milletimizin azim ve kararlılığıyla kazandığımız 30 Ağustos Büyük Taarruz'la bağımsızlığımıza hayatımızdan çok daha fazla önem verdiğimizizi bir kez daha bütün dünyaya kanıtladık. Vatan uğruna canını feda eden şehitlerimizi ve gazi olarak aramızdan ayrılan kahramanları rahmetle ve minnetle anıyor, hayatta olanlara sağlıklı ömürler diliyorum.

Saygılarımla,

ALİ ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

